

Temat: Klimatyczne ABC, każde dziecko o tym wie!

Czas spotkania: 70 minut (z możliwością podziału spotkania na krótsze części)

Cele:

- dziecko odróżnia pogodę od klimatu,
- dziecko wskazuje podstawowe przyczyny i konsekwencje zmian klimatu,
- dziecko rozwija umiejętności muzyczne i plastyczne,
- dziecko pracuje samodzielnie i w grupie.

Metody pracy: burza mózgów, gry dydaktyczne, nauka piosenki, praca pod kierunkiem

Formy pracy: praca grupowa, zespołowa, indywidualna

Środki dydaktyczne: • w **teczce** 4 kolorowanki formatu A3 przedstawiające postaci dzieci ubrane odpowiednio do warunków pogodowych panujących podczas jednej z czterech pór roku; • na **płyty CD** konturowa mapa Polski, ilustracje 3 różnych rodzajów pogody i 3 różnych stref klimatycznych, ilustracje przedstawiające zmiany w porach roku, lizaki z buzią uśmiechniętą i smutną, ilustracje ze zjawiskami przyjaznymi i nieprzyjaznymi dla środowiska i klimatu, 4 rozsypanki przedstawiające konsekwencje zmian klimatu; • **pozostałe:** wata, sreberko, pastele, żółty błyszczący papier, biały i granatowy miękki papier, plastelina, skakanki/gumy do skakania/taśma/sznurek

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie

Nauczyciel prosi dzieci, aby spojrzęły przez okno i zadaje pytanie, jaka jest dziś pogoda (świeci słońce, pada deszcz/śnieg, wieje łagodny/silny wiatr, niebo jest czyste/zachmurzone). A jaka była wczoraj? Czy ktoś domyśla się, jaka będzie jutro?

2 min.

Realizacja tematu

1. Elementy pogody. Nauczyciel dzieli zespół na cztery grupy. Z materiałów leżących przy stolikach dzieci przygotowują elementy pogody: wycięte przez siebie chmurki (z miękkiego białego i granatowego papieru), słończka (błyszczący żółty papier), śnieg (wotka), deszcz (kuleczki zrobione ze sreberka), pioruny (czerwona plastelina), wiatr (białe, szare pastele). Elementy pogody do przygotowania można wybrać w zależności od pory roku, np.: zima – śnieg, wiatr, słońce, chmury, lato – słońce, deszcz, pioruny, chmury.

10 min.

2. Prognoza pogody. Nauczyciel wiesza planszę z wyrysowanym konturem Polski (z zaznaczonym morzem na północy i górami na południu) i czyta prognozę pogody. Dzieci doczepiają przygotowane przez siebie elementy pogody w odpowiednie miejsca na mapie.

5 min.

Przykładowa prognoza pogody

W dniu dzisiejszym nad morzem przewidziana jest piękna, słoneczna pogoda. Na całym wybrzeżu Bałtyku będzie świeciło słońce, a temperatura osiągnie 22°C. Tylko gdzieś gdzie pojawiają się chmury. W stolicy Polski, Warszawie, również dużo słońca, jednak wieczorem przez miasto mogą przejść gwałtowne burze. W górach należy spodziewać się nieco gorszej pogody. Temperatura dojdzie jedynie do 15°C, pojawią się gęste chmury, z których będzie padać ulewny deszcz. Będzie wiał silny wiatr.

Fot. Marta Szczypek

Wspólne malowanie kolorowanki pokazującej właściwy strój na daną porę roku.

3. Nauka piosenki: „Słoneczko nasze rozchmurz buzię, bo nie do twarzy ci w tej chmurze, słoneczko nasze rozchmurz się, maszerować z tobą będzie lżej!” – dzieci śpiewają utwór, stojąc w kółku, wykonując przy tym ruchy:

„Słoneczko nasze rozchmurz buzię” – dzieci wskazują na uśmiechniętą buzię,

„bo nie do twarzy ci w tej chmurze” – dzieci łapią się za twarz, udają zatroskanie, smutek,

„słoneczko nasze rozchmurz się” – dzieci ponownie wskazują na uśmiechniętą buzię,

„maszerować z tobą będzie lżej” – dzieci w jednym miejscu maszerują.

Piosenkę można zaśpiewać bez muzyki bądź skorzystać z nagrania.

5 min.

4. Co to jest pogoda? Nauczyciel pokazuje dzieciom sztywne karty z ilustracjami przedstawiającymi trzy różne rodzaje pogody (np. deszczową, słoneczną, wietrzną), przykleja je na tablicy i wyjaśnia, co to jest pogoda (*stan atmosfery w danej chwili; niekiedy zmienia się z godziny na godzinę; pogodę możemy obserwować, np. gdy wyjrzymy za okno: czy pada deszcz/śnieg, czy jest ciepło/zimno, czy jest wietrznie/pochmurnie, itp.*).

2 min.

5. Pory roku. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie, którą porę roku lubią najbardziej i dlaczego (odpowiedzi dzieci: *zimę, bo jest dużo śniegu, lato – jest ciepło, wiosnę – wszystko kwitnie, jesień – spadają liście, itp.*).

3 min.

6. Kolorowanki. Każda grupa otrzymuje białą kartkę formatu A3 z obrazkiem do pokolorowania; kolorowanki przedstawiają dzieci ubrane odpowiednio do warunków pogodowych panujących podczas jednej z czterech pór roku (*lato – koszulka, krótkie spodenki/spódniczka, kostium kąpielowy; zima – czapka, szalik, kombinezon, itp.*); w grupach dzieci mają za zadanie pokolorować wspólnie swoją postać.

10 min.

7. Co to jest klimat? Nauczyciel pokazuje dzieciom sztywne karty z ilustracjami przedstawiającymi trzy różne rodzaje klimatu (np. równikowy, polarny i umiarkowany), przykleja je po przeciwnej stronie tablicy niż obrazki dotyczące pogody i wyjaśnia, co to jest klimat (*charakterystyczne dla danego obszaru zjawiska pogodowe, np. ilość opadów deszczu lub temperatura, o których wiemy dzięki wieloletnim obserwacjom; klimat danego miejsca nie powinien się zmieniać; w Polsce panuje taki klimat, że występują cztery różne pory roku – wiosna, lato, jesień, zima; na tropikalnej wyspie przez cały rok jest ciepło i słonecznie, a w okolicach bieguna północnego klimat polarny charakteryzuje się długą zimą i krótkim latem*). Wspólnie dochodzą do wniosku, że pogoda i klimat to dwa różne zjawiska.

3 min.

8. Nauka wierszyka. Dzieci stają w kółku i uczą się wierszyka. Słowa zawarte w wierszyku ilustrują odpowiednimi ruchami:

„Gdy o POGODĘ pytamy, za okno wyglądamy,

Pór roku następowanie to o KLIMAT pytanie.

Pogoda i klimat – dwie różne rzeczy, o czym od dziś wiedzą dzieci!”

5 min.

9. Zmiany w porach roku. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie, czy zaobserwowały zmiany w porach roku w Polsce. Pokazuje zestawy obrazków przedstawiających sytuację kiedyś i teraz. Dzieci mają za zadanie podać kolejność chronologiczną obrazków:

5 min.

- zaśnieżony stok w górach, wielu zjeżdżających narciarzy / stok górski prawie bez śniegu, niewielu narciarzy,
- ludzie spacerujący po ulicy, lekko ubrani / ludzie kąpiący się w mieście w fontannach,
- rodzina świętująca Boże Narodzenie, a za oknem śnieg i mróz / rodzina świętująca Boże Narodzenie, a za oknem szarozielone pole.

10. Przyczyny zmian klimatu. Nauczyciel prosi dzieci, aby pomogły mu wskazać przyczyny tego, że na Ziemi jest coraz cieplej. Dzieci siadają przodem do nauczyciela, dostają tekturowe lizaki – z buzią uśmiechniętą po jednej stronie, po drugiej – z buzią smutną; w zależności od pokazanego przez nauczyciela obrazka dzieci mają pokazać lizak z właściwą buźką:

8 min.

- zjawiska nieprzyjemne dla środowiska i klimatu (*dzieci podnoszą tabliczkę z buzią smutną*): samochody stojące w korku, dymiące fabryki, samoloty zostawiające smugi dymu, ludzie spalający odpady na ognisku, wycinanie lasów,
- zjawiska przyjemne dla środowiska i klimatu (*dzieci podnoszą tabliczkę z buzią uśmiechniętą*): jeżdżenie na rowerze, chodzenie pieszo, pływanie żaglówką, sadzenie drzew, segregowanie odpadów, chodzenie na zakupy z torbą materiałową.

11. Konsekwencje zmian klimatu. Każda z czterech grup otrzymuje od nauczyciela rozsypankę przedstawiającą inną konsekwencję zmian klimatu (np. topniejący lodowiec górski, lodowce zamienione w pływające kry w Arktyce, wysuszone pole, zalewanie wyspy koralowej, pożar szalejący w Australii, zalany Nowy Orlean); każda z grup określa, co ukazuje ich obrazek i omawia z nauczycielem zaobserwowaną sytuację.

5 min.

12. Zwierzęta i zmiany klimatu. Nauczyciel układa na podłodze trzy koła (ze skakanek, gumy do skakania, taśmy czy sznurka, najlepiej koloru niebieskiego), które symbolizują oczka wodne. Podczas gry dzieci naśladują skaczące żaby. Gdy gra muzyka (np. odgłosy natury), żaby poruszają się wokół oczek wodnych, gdy muzyka ucichnie, muszą wrócić do wody. Po pierwszej rundzie nauczyciel głośno zauważa, że temperatura się podnosi, co powoduje, że jedno oczko wysycha (nauczyciel zabiera jedno koło). Gdy milknie muzyka, dzieci-płazy muszą zmieścić się do pozostałych dwóch oczek. Zabawa jest kontynuowana, aż nie pozostanie żadne oczko. Dzieci wspólnie z nauczycielem analizują sytuację.

5 min.

Przedшкоlaki za pomocą lizaków ze smutną i uśmiechniętą buzią wskazują zjawiska pozytywne i negatywne dla klimatu.

Fot. Marta Szczypek

Podsumowanie

Dzieci siadają przodem do ozdobionej wcześniej elementami pogody mapy Polski, nauczyciel zadaje pytanie, jaka pogoda może być za 20–30 lat, gdy nie będziemy dbać o klimat i wymienia negatywne czynności przyczyniające się do ocieplenia atmosfery. Zaprasza chętnego przedszkolaka do zostania na chwilę „przedszkolnym prezenterem pogody” i ułożenia „pogody przyszłości” – np. wszędzie słońca, dużo burz z piorunami.

2 min.